

Nacka Miljövårdsråd är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening, grundad 1969, med både enskilda personer och nackaföreningar som medlemmar. Miljövårdsrådet verkar för en god boende-, arbets-, trafik- och fritidsmiljö. Nacka Miljövårdsråd är remissorgan i kommunala planfrågor.

Nacka 2019-09-11

Region Stockholm
 Trafikförvaltningen
 Att: Tomas Ramstedt
 105 73 Stockholm
registrator.tf@sll.se

Kopia
 Nacka kommun
 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
 Planenheten KFKS 2017/746
 131 81 Nacka
registrator.plan@nacka.se

Kopia
 Stena Fastigheter
 Att Karin Linander
 Box 16144
 103 23 Stockholm
stockholm.fastigheter@stena.com

Synpunkter på samrådsförslag till järnvägsplan för mötesstation på Saltsjöbanan i Fisksätra, TN 2019-0722

Nacka Miljövårdsråd har tagit del av samrådshandlingarna som finns utställda till 2019-09-11.

Nacka Miljövårdsråd är positivt till byggande av en mötesstation i Fisksätra. Det är viktigt att bygga dubbelspår för att kunna förbättra turtätheten på Saltsjöbanan. Ett samrådsförslag bör vara lätt att förstå och därmed lätt att ge synpunkter på vilket tyvärr inte gäller detta förslag till järnvägsplan.

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta

Den överordnade frågan hur station, vägar och bebyggelse samverkar till en väl avvägd helhet är inte färdigbehandlad. Detta gäller både stationens närområde och kopplingen till gång- och cykelvägnätet i stort samt vägtrafiken som ska samsas med gångtrafiken och busshållplatsen. Behovet av en detaljplan för stationsområdet, som har ett brett perspektiv, är akut.

Ett otydligt planförslag

Som helhet är det tyvärr svårt att tyda förslaget till järnvägsplan. Skiljer sig stationslösningen som nu presenteras av trafikförvaltningen från det tidigare detaljplaneförslag som kommunen lämnade för samråd 2015? En jämförelse görs inte av trafikförvaltningen.

Boende i Fisksätra och ett flertal remissinstanser lämnade tidigare omfattande synpunkter på stationens utformning. Trafikförvaltningen har inte visat motiven bakom de lösningar som valts. Vilket värde ges fisksätrabornas synpunkter? Många synpunkter har gällt Fisksätravägen och passagerarna mot den södra perrongen en fråga som är gemensam för de nu aktuella planerna oberoende av hur den formella gränsen för dessa dras.

Kopplingen till annan pågående planering är också otydlig. Det som redovisas är endast det minsta möjliga område som kan rymma spår, växlar, perronger och trappor/ramper till dessa. Gestaltningen och tillgängligheten i närområdet behöver lösas genom en bättre samordning med kommunen och Stena fastigheter. Trafikförvaltning bör visa kopplingarna mellan olika skeden och ärenden.

Det vore rimligt att både detaljplanen för stationsområdet och detaljplanen för Fisksätra entré behandlas parallellt. Det är tydligt att järnvägsplanen inte räcker som beslutsunderlag. Tidsmässigt ligger genomförandet av stationsombyggnaden närmare i tiden och därför bör stationens koppling till olika delar av Fisksätra behandlas så snart som möjligt i ett brett perspektiv. Den tekniskt inriktade järnvägsplanen löser inte tillgängligheten och gestaltningen.

Mötesstationen är en del av Fisksätra

En programuppdatering för hela Fisksätra behövs som är förankrad i Fisksätra och hos kommunen, trafikförvaltningen och Stena Fastigheter. Målet måste vara att helheten bli både vacker och funktionell. Det går inte att ta ställning till stationsförslaget innan flera översiktliga frågor lagts fast. Mötesstationen ligger före bebyggelsen tidsmässigt så det är bråttom. Utan en bra stationslösning funktionellt och gestaltningsmässigt blir inte Fisksätra attraktivt.

Fisksätravägen och Fidravägen behöver ses över i sin helhet så att trafikrytmen blir lugnare. Det räcker inte med nya övergångsställen med minskad vägbredd vid stationen och i den nya bebyggelsens utkanter. Fler åtgärder behövs för trafiksäkerheten och i slutändan för kollektivtrafiken ska fungera och bli attraktiv. Trafikförvaltningen måste tillsammans med kommunen ta ett större ansvar för stationens närområde.

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta

Viktiga detaljer i stationsutformningen är inte lösta

De nya perrongernas väntkurar behöver analyseras ytterligare. Fisksätra station är en av Saltsjöbanans mest frekventerade så frågan om de räcker till och hur de klarar olika vindförhållanden behöver klarläggas.

Gestaltningen av stationsområdet kräver ytterligare bearbetning. Bergväggen och vegetationen norr om norra perrongen visas i materialet men utan de stödmurar, trappor och ramper som ligger mot Fisksätravägen. Vyn från busshållplatsen och det blivande entrétorget behöver visas.

Sambandet mellan gång- och cykelvägen norr om norra perrongen och själva perrongen med stödmurar och trånga passager har inte analyserats färdigt. Trafikanter på väg till och från perrongen riskerar att krocka med gång- och cykeltrafiken mellan skolan och idrottsområdet. Här behövs mer utrymme (buffertzoner) för trygg passage och god gestaltning. De slänter eller gröna mellanrum som finns idag ersätts av hårdgjorda ytor utan att gestaltning och funktion har problematiseras. Fisksätra med sin höga andel kollektivtrafikanter förtjänar bättre. Illustrationer som visar denna del av stationsmiljön saknas.

Vänstertrafik på banan vid stationen bör gälla

Järnvägsplanen är också otydlig bl a när det gäller frågan om vänstertrafik (vilket är standard för svensk järnväg) eller om ett undantag ska göras med högertrafik vid Fisksätra station. Vid informationsmöte så angavs att frågan inte är beslutad. Stena fastigheter vill ha högertrafik så att trafikanterna från stockholmshållet stiger av på södra perrongen och leds direkt mot centrum. Vid vänstertrafik så går tågen mot Stockholm på södra perrongen som ligger närmare bebyggelsen och blir lättare att nå. Nacka Miljövårdsråd föredrar denna lösning som också är bra för elever på nya skolan som på morgonen till stor del sannolikt kommer västerifrån. Skolelever m fl som kommer från saltsjöbadshållet på morgonen får lättare att byta från tåg till buss.

Målet med 12-minuterstrafik blir sannolikt svårt att nå

Mellan Tattby mötesstation och Fisksätra mötesstationer ingår tågbyte i Igelboda och därför är tidsramen mycket knapp. Hur snabbt kan tåguppehållen och bytena ske? Är det meningen att äldre och rörelsehindrade ska öka på takten nu?

Den övergripande frågan är om de dubbelspårsträckor och mötesmöjligheter som finns idag och de två mötesstationer som nu är aktuella på Saltsjöbanan räcker för att klara framidens trafik. Som det nu planeras blir trafiken tidsmässigt mycket sårbar. Tågen måste mötas exakt vid de korta mötesspårerna för att undvika förseningar.

Roslagsbanan och Lidingöbanan har och planeras få dubbelspår på betydligt större delar av banorna jämfört med Saltsjöbanan. Trafikförvaltningen bör analysera Saltsjöbanans kapacitet samt förklara hur underliggande beräkningar utförts.

Bullerstörningar

Buller är en viktig hälsofråga som påverkar hälsan mycket negativt både på kort och lång sikt. Utredningen av järnvägsbullret görs utifrån dagens bebyggelse. Mer fokus på det framtida Fisksätra med tillkommande bostäder är det enda rimliga. Det är

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta

helheten av buller som är intressant för de boende dvs ihop med vägbuller etc. Gemensamma bullerutredningar för de olika planområdena behövs.

Redan idag påverkas närboende t ex på Fiskarhöjden av buller från tågen. Det vore rimligt att åtgärda bullret längs banan på det sätt som gjorts t ex i Storängen även i Fisksätra. Att endast hantera bullret vid fasaderna i bostäderna och äldreboendet samt förskolan i efterhand är ineffektivt. Inblandade aktörer bör samverka för bästa resultat.

Vad innebär de nya växlarna ur bullersynpunkt? Lägre hastighet vid bostadsområden på annat håll synes göra att hastigheterna intill Fisksätra har ökats och därmed bullret. Kommer 12-minuterstrafik öka bullret i Fisksätra genom hög fart i kurvorna på båda sidor om stationen? Framtida bullerproblem kan betyda framtida sänkt hastighet som hotar 12-minuterstrafiken.

Det ryktas att fler äldre tunnelbanevagnar ska byggas om för Saltsjöbanan. Som boende i Fisksätra vet vi att dagens före detta tunnelbanevagnar av äldre modell alstrar omfattande bullerstörningar. Nya tågvarnar bullrar mindre och har dessutom större sittplatskapacitet. Information från trafikförvaltningen i denna fråga efterfrågas.

Underlagen behöver förbättras

Den nya stationen illustreras ihop med dagens parkeringar. Planerad station bör redovisas och illustreras ihop med planerad bebyggelse söder om denna. Det är helheten i den framtida stadsmiljön som behöver visas.

Flera utredningar behöver koordineras och uppdateras. Buller, riskbedömningar, dagvatten och kulturmiljö är gemensamma frågor för järnvägsområdet och bebyggelseområdet. Utredningarna bör vara gemensamma eller i vart fall koordinerade.

Trafiksäkerhet och tillgänglighet

Trappa i gångtunneln mot Fiskarhöjden slopas i planförslaget men detta framgår inte av texten. Trappan ligger på plangränsen där detaljplaneförslaget för Fisksätra entré tar vid. En gångväg på Fisksätravägens norra sida leder mot den södra perrongen. Mot norra perrongen, centrum, idrottsområdet och skolan erbjuds lägre vägar som omfattar övergångställen, ramper etc. Att behålla en trappa som idag direkt ner i gångtunneln måste utredas. Denna planskildhet erbjuder trafiksäker passage för skolbarn m fl. som annars tvingas passera Fisksätravägen i nya övergångställen.

Under byggandet kommer gång- och cykeltunneln vara avstängd vilket inte framgår av järnvägsplanen. Även gångvägen mellan skolan och idrottsområdet ingår i arbetsområdet och en tillfällig förbindelse närmare sporthallen anordnas sannolikt. Även andra förbindelser påverkas. Det är viktigt att trafikförvaltningen och kommunen koordinerar arbetet väl och informerar om de passager som behöver finnas under byggtiden.

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta

Några förbättringar jämfört med tidigare finns

Ingen plankorsning för gångtrafik över spåren planeras nu. Det är en klar fördel för trafiksäkerheten. En hiss mellan norra perrongen och gångbron har tillkommit till fördel för tillgängligheten. Trappor upp på södra perrongen ansluter bättre jämfört med tidigare förslag. Teknikbyggnaden har flyttats till ett mindre exponerat område i östra delen av planområdet. Intill planerar kommunen en elnätstation. Samverkan behövs när det gäller gestaltningen av dessa tekniska anläggningar som är exponerade från den planerade bostäderna som planeras på andra sidan den blivande stadsgatan

Planerna för stationen bör prioriteras

Detaljplanen för stationsområdet bör ha ett bredare perspektiv och större planområde än den snäva järnvägsplanen. Planerna för stationen bör beslutas innan detaljplanen för Fisksätra entré antas. Det är viktigt att förbindelserna mot stationen inom och utanför detaljplanen Fisksätra entré fungerar när stationen tas i bruk. Viktigast är att övergångställena vid Fisksätravägen byggs och blir trygga innan tågtrafiken öppnar.

Samtidigt som stationen och bebyggelsen på parkeringarna behandlas som planärenden framgår att kommunen planerar att bygga en tillfällig byggnad för Folkets hus på parkeringen söder om stationsområdet. Denna tillfälliga lösning innebär att till stationen anslutande del av planen för Fisksätra entré inte kan genomföras i närtid och förskjuts på framtiden. Tillfälliga lösningar för kollektivtrafikanterna behöver på olika sätt ordnas under byggtiden med ersättningsbussar. Tillfälliga lösningar för passagerarna vid de olika byggarbetsplatser som i olika omgångar planeras söder om stationen behövs och blir också en utmaning för kollektivtrafikanterna.

Saltsjöbanan på kort och lång sikt

Saltsjöbanan kommer under ett flertal år påverkas av olika ombyggnadsprojekt på själva banan samt av stadsbyggnadsprojekt i dess närhet. Det är inte bara mötesstationerna vid Fisksätra och Tattby som ska byggas. Slussenombyggnaden, ny järnvägsbro vid Danvikstull, tunnelbaneentré och bebyggelse vid Sickla station samt upphöjning av järnvägen för att möjliggöra Planiavägens planskilda anslutning till Värmdövägen ska också byggas. När och hur länge kommer tågtrafiken på Saltsjöbanan vara avstängd? Hur påverkas möjligheterna för Fisksättras invånare att utnyttja Saltsjöbanan?

Nacka Miljövårdsråd

Jan Åman

Detta remissvar är utlagt på

<http://www.nackamiljo.se/fisksastrastationjvpsamrad.pdf>

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta